

Open vuren en kachels: ieders verantwoordelijkheid

Maja Mampaey, dienst Milieu & Gezondheid, departement LNE

- Impact van (open) vuren op Vlaamse bevolking
- Aanpak via faseplan (actie 1 en 3)

- Bronaanpak
- Monitoring
- Preventie en sensibilisering

Verbranding in open vuren en sluikevuren

→ vorming van fijn stof, as, roet, PAKs, PCBs, dioxines

→ gezondheidseffecten

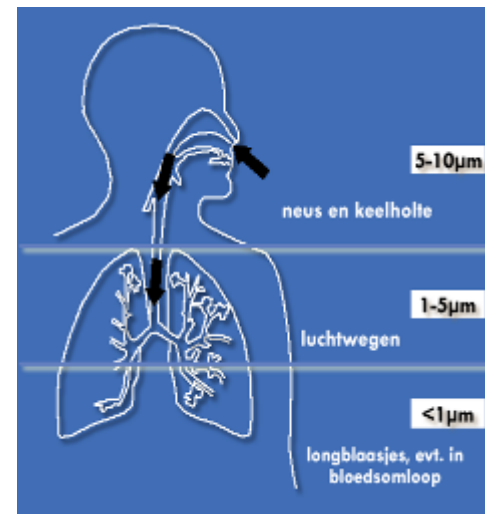
! Maar ook verbranding via kachels, open haarden, allesbranders binnenshuis ...

→ gelijkaardige vervuiling en eventuele gezondheidseffecten!

Fijn stof, as en roet

- Mogelijke bron: bijna alle soorten brandstoffen
- Risico = afhankelijk van wat erop gebonden zit (bv. dioxines, zware metalen, ...)
- Blootstelling via **ademhaling**, huid, consumptie, grondwater!
- Gezondheidsimpact (afh. van grootte deeltjes, blootstellingsduur en – frequentie en soort deeltjes):
  - Irritatie ademhalingswegen en ogen
  - ontsteking luchtwegen, probleem met slijmen
  - hart- en vaatziektes / kanker

Dioxines, PAKs en PCBs

- Mogelijke bron: chloorbevattend materiaal (plastiek, kunststoffen, verf, vernis,... maar ook snoeimateriaal)
- Risico en blootstelling: opname via lucht-bodem-voeding
- Gezondheidsimpact:
  - Verminderd afweersysteem
  - Kankerverwekkend
  - Hormoonverstoring
  - Lager geboortegewicht (incl. op groei)

Actie 1: Concreet uitwerken en uitvoeren van een gecoördineerd beleid inzake problematiek afvalverbranding en kachels

- ✓ Actie 1a: Verder uitwerken van maatregelen om emissie van dioxines/PAKs door particuliere gebouwenverwarming en illegale afvalverbranding in Vlaanderen verder te reduceren
- ✓ Actie 1b: Blijvend aandringen bij bevoegde federale minister voor verbod op verkoop van tuinafvalverbrandingsoventjes
- ✓ Actie 1c: Actieve participatie in Europese reglementeringsproces kleinschalige verbrandingsinstallaties voor vaste brandstoffen
- ✓ Actie 1d: Actief stimuleren, opvolgen en rapporteren van registratie klachten rond sluikstoken en open vuren
- ✓ Actie 1e: Uitwerken en organiseren van nieuwe Vlaamse informatie- en sensibiliseringscampagne mbt open vuren, kachels en andere verbrandingstoestellen (besproken bij actie 3)

leders verantwoordelijkheid

- Verdere wettelijke beperking voor het verbranden van plantaardige afvalstoffen
- Allesbrander nog veel op de markt verkocht, maar gebruik is verboden
  - verkoopsverbod noodzakelijk
- Inbrengen van Vlaamse expertise in Europese proces voor opstellen van minimale producteisen voor verschillende types van residentiële houtverbrandingsinstallaties
- Registratie klachten: samenwerkingsovereenkomst

Samenwerkingsovereenkomst (2008-2013)

2 mogelijkheden:

- Thema hinder
- Typepolitierglement

**Actief stimuleren, opvolgen en rapporteren van registratie klachten rond sluikstoken en open vuren,
Afstemmen en integreren van verschillende databanken:
MKROS, DOS, ...**

Samenwerkingsovereenkomst (2008-2013)

Artikel 1 - Digitaal opvolgen van milieuklachten met MKROS of via een eigen digitaal dossieropvolgingssysteem

Artikel 2 - Passieve sensibilisatie
Passieve sensibilisatie ondernemen m.b.t. de verschillende hinderthema's (bv **geur-** en **rookhinder**)

Afval stoken: fabel of feit

Als ik mijn afval niet zelf verbrand, dan gebeurt het in de afvalverbrandingsoven. Dat is toch precies hetzelfde?

FABEL: als je je afval sorteert, wordt niet alles verbrand. Het grootste gedeelte wordt gerecycleerd.

Het restafval wordt wel verbrand, maar dit gebeurt in ovens die aan heel strenge normen voldoen. De normen van afvalverbrandingsinstallaties zijn zelfs strenger dan die voor steenkoolcentrales. Daardoor zijn de afvalverbrandingsovens veel minder vervullend dan het vuurtje dat je zelf stookt in je tuin, haard of kachel. Zo zal een vuurtje in de tuin gemakkelijk 5000 keer de norm voor dioxines van een afvalverbrandingsoven overschrijden. Die vele kleine vuurtjes zijn dus lang niet zo onschadelijk als ze eruit zien!

Artikel 3 - Beleidskader geurhinder – Opstellen van een geurhinderreglement

Ondersteuning

- **Modelreglementen** inzake de bestrijding van geurhinder en het verbranden van afvalstoffen door particulieren
- “**Toelichting** bij het modelreglement verbranden van afval”
- “Bijlage bij het modelreglement verbranden van afval: **bepalen van de meteorologische toestand**”

Samenwerkingsovereenkomst (2008-2013)

- Artikel 5 - Actieve sensibilisatie: actieve sensibilisatiecampagne ivm bestrijding van milieuhinder
- Bv: Infomoment in de wintermaanden over hoe men best kan stoken; organiseren van een tentoonstelling waarbij de schadelijke invloed van het verbranden van afval getoond wordt en die alternatieven voor afvalverbranding voorstelt.
- Artikel 6 - Opstellen van een handhavingsbeleid rond hinder die niet gerelateerd is aan als hinderlijk ingedeelde inrichtingen

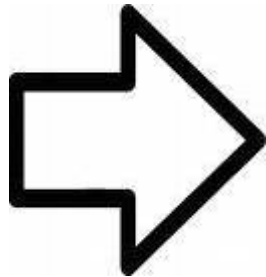
Actie 3: Evaluatie van lopende acties en nieuwe sensibiliseringscampagne rond open vuren, kachels en andere verbrandingstoestellen

Benadrukken mogelijkheden/noodzaak alternatieven!
Belangrijke rol voor gemeentes en provincies!

Brandstof of afval???

- Plastiek = afval
- MDF, spaanplaat = afval
- Behandeld hout = afval
- Snoeihout = afval
- Papier = afval

**Mag niet worden
gebruikt als brandstof**

Vaak niet geweten door bevolking

Actie Vlaamse overheid

Evaluëren van de bestaande campagnes door focusgroeponderzoek en bevraging milieuambenaren en politiediensten

Focusgroeponderzoek

Belangrijkste resultaten:

- Kennis:
  - Stoken voor gezelligheid en bijkomende verwarming
  - Mensen weten wat mag en niet mag
  - Vaak verhalen over “vuurtje stook” in de buurt
  - Link tussen stoken en gezondheid vaak niet gemaakt

- Gedragsverandering:
  - 2 strategieën:
    - Zachte aanpak: informeren, sensibiliseren en faciliteren van mogelijkheden om zich van het afval te ontdoen
    - Harde aanpak: verstrengen controles en beboeten
  - Teveel verpakkingsmateriaal
  - Vaak probleem met lokaal afvalbeleid, geen gelijke behandeling in Vlaanderen

Focusgroeponderzoek

Belangrijkste resultaten:

- Informatiebehoeften:
  - Geen weet van infocampagnes rond stoken
  - Gemeente en brandweer = belangrijkste instantie om mensen te informeren
  - Ook lokale verenigingen kunnen een rol spelen
- Input voor nieuwe campagne:
  - Strategie: sensibiliserende en informerende campagne met aandacht voor tips en alternatieven, al dan niet gevolgd door repressieve opvolging
  - Leuke, ludieke slogan noodzakelijk
  - Lay-out: vuur, rood, oranje, groen
  - Boodschap: schadelijk voor de gezondheid

Verdere planning

1. Online bevraging van milieuambtenaren en politiediensten
2. Evalueren van antwoorden milieuambtenaren en politiediensten
3. Opmaak van aanbevelingen voor een nieuwe campagne met aandacht voor gezondheidsaspecten